

zmaj rešen izmed rogovilaste hrastovine! in pa kako je bil sirotej razpraskan in ranjen! A nesreča modri; takoj se odstranijo od drevja in se pomaknejo na prosto planjavo. Pogumni Tinče poskusi na novo svojo umetnijo; a kaj pomaga, ko pa pride takoj zopet nova nesreča, in sicer dokaj hujša memo prve.

Sem od vasi namreč je prikorakal Logarjev lovec in pred njim tolpa psov. In ko zagledajo izpočiti in razposajeni psi od tál se vzdigajočega zmaja, takoj se spustijo za njim in drug pred drugim se zaganjajo, rohnijo in lajajo. Nekaj časa se Tinček vojskuje, a dobro vedoč, da razdraženim psom ni zaupati, jim žalosten v milost in nemilost prepusti prelepega zmaja ter jokaje gleda od strani, kako je v kratkem času razdejano delo štirinajstdnevnega truda. Letos toraj ne bode »veličastne« predstave! Še dobro, da se je izvršilo vse tako skrivaj. Ko bi le še lovec hotel molčati! Pa menda do tajnosti Tinčku samemu ni toliko; sicer bi bil zamolčal tudi meni ta ponesrečeni poskus. Tudi poguma mu ni vzela nesreča. Obratno; sedaj pravi, da bode nalašč naredil še večjega zmaja in ga o prvi ugodni priliki izpustil raz ljubljanski grad, da bode ponosno krožil nad mestom. Če se mu posreči »podjetje«, vam sporočim; če ne, pa ne.

Jesensko solnce.

Kako je tiho vse okrog,
Življenja nima dol in log;
Utrujeno z neba višine
Nas gleda solnce na nižine.

Umira že mu topli žar,
Slaboten je neba vladar;
A vendar vse še moč je zbralo,
Jo v bojah dičnih k nam poslalo.

In solnce meni zdi se to
Umirajočega oko,
Ki še poslednjč se razvname,
Okrožje srka v sé — objame.

Le glej na zemljo, solnce ti,
Jesenske te poglej dari;
Moč zime kmalu bo pri kraji,
V pomladnem nas pozdraviš raji.

Andr. Rapè.

Naši vzorniki v zgodovini.

6. Makabejski bratje in njih mati.

Go junaško družino že poznate iz svetopisemske zgodovine. Zato vam je ne bom obširno opisoval in ponavljal že znanih rečij; marveč le opozoriti vas hočem na nekatere vrline, katerih morebiti še niste sami tako premislili in spoznali.

Skoro neki svet strah prešine naše srce, ko se v mislih oziramo na to sveto družino. Sedem junaških sinov šteje; očeta ni več, pač pa jih ganljivo skrbno nadzoruje sveta mati. O očetu nam sv. pismo sicer ne pové ničesar; a lahko si mislimo, da je moral biti izvrsten mož, ki je vzgojil tako vrle

sinove — same junake-mučence! Tudi v sorodu ni bila ta izredno hrabra družinica pravim Makabejcem; vendar se imenuje tako, ker je živela v istem času in kazala jednakega duha, toraj je bila po duhu sorodna, vredna tega imena.

Mučeni so bili leta 166. pr. Kr. v Antijohiji na Sirskem. Tam je vladal kralj Antijoh IV. Epifan, ki je zahteval od tamošnjih Judov, da morajo vsi zapustiti pravega Boga in prestopiti v grško malikovalstvo. Hudo preganjanje se je vnelo. Trinog ni poznal usmiljenja. Sodbo in mučenje Makabejske družine je vodil kralj sam.

Najprej jim zapovē jesti svinjsko meso, kar bi bilo toliko kakor odpad od vere. Vsi odgovorē: »Ni nam dovoljeno!« Sedaj jih ukaže kruto pretepati z biči in jermeni; a vse voljno pretrpē. Nato začne srdito pretiti, kazaje jim mučilne priprave. Pri Babiloncih, Perzih in drugih vzhodnih narodih so navadno kaznovali z ognjem. Dal je razbeliti ponve in kotle. Taka ponev je bila tolika, da je šlo vanjo vse telo človekovo, kateremu so poprej porezali posamezne ude, posebno prste na nogah in rokah; truplo so polagoma pekli v ponvi, odsekane ude pa v kotlu.

Ker se pa tudi takega pretenja ne ustrašijo, prične se prestrašno mučenje. Nalašč pa ni hotel trinog kar vseh hkrati umoriti, ker je mislil vsaj nekatere s tem preplašiti, da odpadejo. Tudi jim je hotel pomnožiti trpljenje, ker prestati jim je bilo tako tudi srčno mučenje, ko so morali gledati svoje ljubljene brate v tolikih bolečinah. Koliko je morala prestati osobito uboga mati, ki je prišla zadnja na vrsto!

Prvi pride na vrsto najstarejši. Ker je tako odločno spoznal svojo vero, mu najprej jezik izrežejo; potlej mu kožo z lasmi z glave potegnejo, kar dela silne bolečine in je bilo v navadi le pri najbolj divjih narodih (»skalpovanje«); slednjč mu še na konceh odsekajo roke in noge in položijo trup v razbeljeno ponev, da se še živ polagoma peče.

Vse to so morali mlajši bratje in mati gledati; a ni jim vzelo poguma, marveč še bolj jih je osrčilo, ker so se mej seboj opominjali k vstrajnosti.

Jednako je bil mučen drugi brat. V srēdi mučenja trinog nekoliko preneha in ga vpraša še jedenkrat, li noče jesti svinjine? Odločno odgovori: »Nočem.« Umiraje še reče: »Brezbožnež, ti nam sicer sedaj vzameš življenje; Bog pa nas bode zopet obudil k večnemu življenju!«

Tretji brat pa že kar roke steguje in jezik molí, da bi bil prej mučen, in se tolaži s tem, da bode zopet vse ude sprejel na dan vstajenja.

Z isto stanovitnostjo trpē tudi četrti, peti in šesti brat. Kralj sam in vsi navzoči se čudijo toliki srčnosti.

Živa sta le še najmlajši bratec in mati. Vsaj najmlajšega méni kralj pregovoriti, češ, da ni tako močan, da bi mogel prestati take bolečine. Skuša si ga najprej pridobiti s prijaznostjo in obljubami. Ker se mu to ne posreči, ukaže materi, naj mu prigovarja, da bi poslušal kraljev ukaz ter vsaj on ostal še živ. Mati pa se skloni in sinku prigovarja v svojem domačem jeziku, ne da bi spolnil kraljev ukaz, marveč božjo zapoved. Govorila je mati v svojem domačem (judovskem) jeziku, da bi je kralj ne razumel; pa

tudi zato, da bi šlo sinku bolj do srca, ako sliši materine opomine v istem jeziku, v katerem je od nekdaj poslušal materine nauke. In kako spretno zná navduševati: spominja ga vsemogočnega Stvarnika; kaže na njegove brate, ki so se izkazali vsi po vrsti tako vrle junake, naj jih bode tudi on vreden; opozarja na prihodnje življenje, kjer bodo zopet vsi združeni.

Mladenič je tako navdušen, da ne more čakati konca; marveč ko še mati govori, vsklikne: »Kaj čakate? Nisem pokoren kraljevi zapovedi, marveč božji postavi.« Kralj se vnovič razsrdi in ga dá še hujše mučiti nego njegove brate. Nazadnje umrje še mati!

Takim vzorom ni treba še pridevati posebnih naukov in opominov, ker sami dovolj glasno učijo. Le to naj pristavim, da so ti vrli junaki živeli v stari zavezi, toraj niso imeli še tako jasnih naukov, kakor jih imamo mi, in ne toliko dušnih pomočkov, kakor mi. Kolika sramota toraj za vsakega katoliškega kristijana, če zvesto ne izpolnjuje še navadnih, lahkkih dolžnostij!

Božje cvetke povsod cvetó.

I.

Veselo življenje vlada v mestecu K. Veliki, teden dnij trajajoči semenj je tako oživil sicer tihotno mestece. Množice praznično oblečenih ljudij prehajajo iz ulice v ulico, in od vseh stranij dovažajo vozovi še novih gostov. Marsikateri prijatelji, ki se niso več videli od lanskega semnja, se veselo in presrečno pozdravljajo.

Pravo življenje, pravi semenj pa je zunaj mesta na takozvanem »Polju«. To je prostorna, malo s travo zaraščena planota, katero od jedne strani obrobja deroča reka, od druge pa nizki griči, zadaj se pa razprostirajo skrbno obdelane njive. Ob obeh straneh široke ceste stoji šotor pri šotoru, večje in manjše prodajalnice, v katerih se dobi za malo beličev obilo, za nekoliko kron vse. Seveda, za denarne ljudi je pa tudi mnogo dragih rečij.

Še celo družba glumačev je prišla na semenj. Kako so se neki našli ti ljudje? Tu je »načelnik«, majhen, debel možiček, starikav, pristno židovskega obraza, ki se vedno na smeh drži; žena njegova pa je velika, sloka, črnih las in očij kakor on, a sitnega, dolgočasnega obraza, in dva živahna mladeniča vrlo izurjena v svojem poklicu. Jeden njiju, »Pavliha«, z grdo pobarvanim obrazom, se je navidezno prav težko in le s pomočjo načelnika spravil na vrv; nekaj časa se je delal prav neumnega, na zadnje je pa na koncu, kjer je bila vrv nad vodo potegnena, s kislim obrazom vanjo cepnil na veliko zabavo gledajoče množice; a kmalu se je izkobacal iz plitve vode ter legel na solnce moko kožo sušit.

Oba mladeniča sta ugajala občinstvu, a največ dobička je imel g. Samson, — tako se je imenoval načelnik, — od umetnosti male dvanajstletne deklice.